

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Donat

Nazwisko: Waraksa

Miejsce urodzenia: Dziawgi

Data urodzenia: 10-07-1917

Imię ojca: Brak danych

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Donat Waraksa został objęty postępowaniem śledczym prowadzonym przez WUBP w Poznaniu w sprawie "przynależności do organizacji o charakterze zbrojnym „Polski Związek Wojskowy”, obwód „Maria”, od stycznia 1946 do chwili aresztowania 07.06.1946. Celem organizacji było obalenie siłą ustroju Państwa. Ponadto Donat Waraksa podejrzany był o "nielegalne posiadanie broni, udział w akcjach zbrojnych organizacji i usiłowanie dokonania zamachu na funkcjonariusza UB". Akt oskarżenia sporządzono w 09.09.1946.	IPN Po 04/92/1 (656/III).	
Akta śledcze w sprawie przynależności do organizacji o charakterze zbrojnym „Polski Związek Wojskowy”, obwód „Maria”. W aktach znajdują się: kopia aktu oskarżenia z 09.09.1946, kopia wyroku WSR w Poznaniu z 02.02.1946 i protokół wykonania kary śmierci na Donata Waraksę z 19.02.1947.	IPN Po 0189/51 (656/III).	
Akta śledcze w sprawie działalności organizacji o charakterze zbrojnym „Polski Związek Wojskowy” obwód „Maria”. Donat Waraksa figuruje w spisie członków organizacji „Polski Związek Wojskowy” obwód „Maria”, aresztowanych w czerwcu 1946 i sądzonych przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Poznaniu. W materiałach znajduje się także kopia aktu oskarżenia z 09.09.1946, protokół rozprawy głównej z 18.11.1946i odpis wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Poznaniu z 02.12.1946.	IPN Po 030/104/10 (4483/III).	

Na mocy wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Poznaniu z 02.12.1946, Donat Waraksa został uznany za winnego "przynależności do organizacji o charakterze zbrojnym „Polski Związek Wojskowy” obwód „Maria”, którego celem było obalenie siłą ustroju Państwa, nielegalnego posiadania broni, udziału w akcjach zbrojnych organizacji oraz usiłowania dokonania zamachu na funkcjonariusza UB". Donat Waraksa został skazany na karę śmierci, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek mienia na rzecz Skarbu Państwa. Obronca Donata Warakсы wniósł skargę rewizyjną do Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie. Najwyższy Sąd Wojskowy utrzymał wyrok sądu I instancji. Prezydent RP nie skorzystał w prawa łaski i wyrok śmierci wykonano 19.02.1947.

IPN Po 376/2/4,6,7 (R.917/46, Pr.R. 661/46), IPN Po 77/753 (R.917/46).

Akta osobowe Donata Warakсы jako więźnia śledczego, osadzonego w więzieniu WUBP w Poznaniu. W aktach znajduje się m.in. postanowienie o tymczasowym aresztowaniu z 18.06.1946, nakaz przyjęcia do więzienia karno-śledczego w Poznaniu z 02.12.1946, odpis wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Poznaniu z 02.12.1946 i protokół wykonania kary śmierci z 19.02.1947.

IPN Po 950/99 (100/W, 2/149, APP 2071/99).

Opracowanie nr 172 Wydziału „C” KWMO w Poznaniu z roku 1978 pn. Nielegalna organizacja terrorystyczna „Polski Związek Wojskowy” krypt. „Maria”. Międzyrzecz, b. woj. poznańskie. Wrzesień 1945 – czerwiec 1946. Donat Waraksa figuruje w materiałach jako członek organizacji PZW, gdzie występował pod pseudonimem „Danek”. Według zamieszczonej charakterystyki, Donat Waraksa od czerwca 1944 był członkiem Armii Krajowej. Jego oddział został rozbity przez Niemców 20.09.1944. Następnie pracował w szpitalu, a później w majątku ziemskim, po czym przyjechał do Międzyrzecza i wstąpił do PZW. Został aresztowany 07.06.1946 przez funkcjonariuszy WUBP w Poznaniu 07.06.1946. W materiałach znajdują się także informacje o skazaniu Donata Warakсы na karę śmierci.

IPN Po 05/97/1 (172).

Opracowanie Wydziału „C” KWMO w Poznaniu z roku 1980 pt. „Działalność nielegalnej organizacji pn. Polski Związek Wojskowy – KD-11 i jej likwidacja przez organa BP i MO”. Według charakterystyki, Donat Waraksa w czasie okupacji był członkiem 78 pp. Armii Krajowej na terenie Wileńszczyzny. Oddział Warakсы został rozbity przez Niemców 20.09.1944. Później Donat Waraksa pracował w majątku ziemskim do września 1945. Przybył wtedy do Międzyrzecza, gdzie objął ponemieckie gospodarstwo. W styczniu 1946 przystąpił do "Polskiego Związku Wojskowego" obwód „Maria”. Aresztowany w dniu 07.06.1946 i skazany na karę śmierci wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Poznaniu z 02.12.1946. Wyrok wykonano 19.02.1947.

IPN Po 05/97/2 (172).

Kwestionariusze osobowe członków i współpracowników reakcyjnego podziemia w województwie poznańskim opracowane przez Wydz. „C” KWMO/WUSW w Poznaniu. Donat Waraksa występuje w materiałach jako członek organizacji o charakterze zbrojnym „Polski Związek Wojskowy” obwód „Maria” od stycznia do 07.06.1946.

IPN Po 003/676/25 (723/IV).

Opracowanie nr 24 Wydziału „C” KWMO w Zielonej Górze z roku 1973 pt. „Faktologia. Reakcyjna organizacja AK pod nazwą PZW, obwód >Maria<. Powiat Międzychód. 1945-1946”. Donat Waraksa występuje w materiałach jako członek organizacji o charakterze zbrojnym „Polski Związek Wojskowy” obwód „Maria”, od stycznia do czerwca 1946.

IPN Po 060/119/13/1 (162/9, p.1, charakterystyka nr 24).